

Uppföljningsrapport: Uppföljning av arbetet med den regionala mat- och livsmedelsstrategin 2025

Året har likt föregående år präglats av försvagad konjunktur och ett osäkert omvärldsläge. En sommar med mycket värme men även nederbörd och senare en mild höst har inneburit goda skördar. För rennäringen finns starka indikationer på att väder och klimat har varit extremt påverkande genom till exempel värmestress för djuren, kortare fönster för sommarbete samt isskikt över vinterbete vilket sammantaget lett till lägre slaktvikter. Svensk marknadsandel för ost har minskat, medan uppåtgående trender visas för morötter, äpplen, tomater, nötkött, griskött, matfågel och smör. Ostens marknadsandel är relevant utifrån mejeriet i Östersund, så även nötkött där det idag upplevs vara en stor brist.

Antalet företag inom primärproduktion minskar nationellt sett och särskilt i länet. Anläggningarna blir större även om de i vår region har naturgivna begränsningar att storleksrationalisera. Länet har fortsatt det lägsta medeltalet i mjölkbesättningar. Jämtland Härjedalen har ändå fortsatt en relativt hög lokaliseringskvot, dvs livsmedelskedjan är viktigare för oss än för många andra när det kommer till sysselsättning och specialisering, även om den minskar. Vi är idag i paritet med Uppsala län. Sysselsättningstillväxten har förutom inom service till jordbruk varit som störst inom vattenbruk, där också den största arbetsgivaren inom livsmedelskedjans primärproduktion återfinns. Arbetsställen med flest anställda inom livsmedelskedjan som helhet är ett antal butiker, restaurang/storkök samt mejeriet i Östersund. Förädlingsvärdet för livsmedelskedjan har stigit något med en ökning i senare delen av kedjan och minskning i primärproduktionen.

Vår försörjningsförmåga är undermålig och ett potentiellt kaloriunderskott är att vänta i händelse av kris eller krig. Länets aggregerade försörjningsbalans som Hushållningssällskapet tagit fram visar att befolkningen, bortsett från de blå näringarnas bidrag, skulle ha mat fram till den 16 mars på ett kalenderår, under förutsättning att logistikkedjorna hålls intakta. Rekommendationer för en förskjutning av datumet är att just minska flaskhalsar i transport och stödja utveckling av förädlingsanläggningar, så även utbildningar, stötta generationsväxling, öka självförsörjning på insatsvaror och underlätta marknadstillträde.

Jämtland är fortsatt det län som har högst andel ekologisk jordbruksmark, och efterfrågan upplevs ha svängt upp något å det senaste. Fäbodkulturen, där vårt län har högst andel fäbodar, är sedan ett år tillbaka på Unescos lista över immateriellt kulturarv. Länet har genom Creative Cities-nätverket representerats runt om i världen, bland annat på mat- och besöksnäringsmässa i Macao Kina och genom företagsrepresentationer i Italien. Utöver detta har även flera journalistresor gjorts till länet, med maten som en viktig besöksanledning.

Avgörande för bättre måluppfyllelse om ökad produktion är en god lönsamhet som möjliggör investeringar. För lantbruket visar det gröna näringslivsindexet och avstämningar i länet på en framtidstro. Upplevelsen är att det varit ett trendbrott vad gäller nya gårdar, ägarskiften och uppstart av nedlagda verksamheter.

Medelåldern är fortsatt hög eftersom det är många äldre som äger fastigheter, även om yngre tar över verksamheter, och då det tar tid för statistik att komma ikapp. Flest nya företag har startats inom service till jordbruk och bearbetning av skördade växter, renskötsel, får- och getuppfödning samt nötköttsproduktion. Norrlands största fårhus invigdes till exempel i länet nyligen. Initiativtagaren menar att det är helt rätt satsning och med förhoppning om att det ska bidra till framtidstro och fler kollegor.

Nedan följer åtgärder och aktiviteter inom ramen för handlingsplan 2025. En mer slimmad såväl plan som uppföljning jämfört med föregående år då arbetet kommit att handla mer om gemensamma insatser. Fokus har även varit att arbeta fram en ny regional livsmedelsstrategi, samt tillhörande nulägesbeskrivning för länet, och aktörerna har samlats i projektansökningar, bland annat inför 2027 – det förväntat stora matåret. Nedan kommer en sammanfattning av respektive målområde.

Sammanfattning

Det som tydligast varit i fokus under året är **stärkt beredskap**. Som också har kommit att handla mer om konkreta åtgärder och insatser än föregående års dialoger och mötesforum. Exempelvis har Hushållningssällskapets projekt Resiliens på tvers beviljats och startats upp, och försörjningsberedskapsavtal har varit på remiss och börjat upphandlats.

För att bidra till ett **bärkraftigt företagande** har det under året pågått ett aktivt påverkansarbete då många av behoven inte endast kan mötas på regional nivå. Sådana exempel är stundande EU-förordningar och att inför kommande EU-program beskriva länets och näringarnas förutsättningar, samt att lyfta behov av förenklingar i nationella forum. Remisser har besvarats, dialogmöten genomförts och representanter från länet har till exempel deltagit i ett förväntat banbrytande projekt kallat Helhetsenkelt. I målområdet ligger även att öka kunskapen och dialogen om produktionsresursens värde där till exempel opinionsbildningen kring gruvbrytning i alunskiffer har varit omfattande.

Inom området **kunskap och innovation** finns goda samarbeten och det pågår såväl forskningsprojekt inom lokala matsystem vid Mittuniversitetet som testbäddsverksamhet genom bland annat fältförsök. Möjligheterna och ambitionerna att delta i och bygga kluster är stora. Något som är särskilt relevant i en gles geografi för att skapa kapacitet och samla kompetens. Här arbetar till exempel Torsta AB med projekten "GREN" och "SPRINT" och i samarbete med andra aktörers initiativ kopplade till Smart specialisering. Behovet och vikten av kompetensförsörjning är fortsatt centralt och än större ur perspektivet om ökad beredskap. Matchningen mellan vad som efterfrågas och erbjuds kan bli bättre och förstudieinitiativ finns kopplat till en mer sammanhållen struktur för kompetensförsörjning.

Inom området **medveten konsumtion** har aktiviteter pågått gentemot olika målgrupper såväl befintliga som blivande konsumenter, genom allt ifrån lokal food court i samband med Scenkonstbiennalen till ökad lokal och samisk mat i grundskolan, och med många väl etablerade mötesplatser som marknader och mässor.

För handlingsplanens genomförande

- Det relativt nyligt inrättade Livsmedelsrådet på Länsstyrelsen och Region Jämtland Härjedalens initiativ, har träffats fysiskt vid två tillfällen. Mycket av arbetet har kommit att handla om revidering av den regionala livsmedelsstrategin efter att den uppdaterade nationella strategin presenterades i mars.
- Matpartnerskapet har hittills under året träffats vid 7 tillfällen för att omvärlds- och signalspana, fördjupa sig inom vissa ämnen, uppdatera sig kring pågående projekt och utbyta erfarenheter sinsemellan. Ett av dessa möten hade särskilt fokus på revidering av livsmedelsstrategin, ett annat på kommande års handlingsplan. Exempel på fördjupningar är projektet Resiliens på tvers samt GREN – grönt regionalt ekosystem för stärkt näringsliv. Så även om export med Business Sweden, senare med Almi och Handelskammaren. Klaus Dudenhofer, tidigare kostchef i Härjedalens kommun nu i Lycksele var också med vid ett tillfälle för att berätta om beredskapsavtal, dynamiskt inköpssystem, frystorkat och andra initiativ för mer lokal mat på tallriken. Ett arbete har pågått och pågår för att stärka partnerskapet med fler aktörer och kompetenser. Ett närmare samarbete finns nu till exempel med SSR – Svenska Samernas Riksförbund, så även med JHF – Jämtland Härjedalen Fäbodkultur och utmarksbruk. Glädjande är också att Härjedalens kommun finns representerad, utöver sedan tidigare Östersunds kommun.
- Arbeta pågår även i kommuner i länet där till exempel Strömsund hade en aktivitet i mars – den sista måltiden – som startskott för arbetet med en kommunal strategi/handlingsplan. Härjedalen lanserade sin strategi i september.

Stärka beredskap

Nedan följer aktiviteter i urval:

- I februari samlades representanter från företag, myndigheter och organisationer i samband med en workshop som Livsmedelsverket och Länsstyrelsen bjöd in till för att kartlägga behov och möjligheter kopplade till Jämtlands läns livsmedelsberedskap.
- Hushållningssällskapet har beviljats och påbörjat projektet Resiliens på tvers som i närtid erbjuder studiebesöksmöjligheter till Norge.
- Torsta AB har återupptagit ett tidigare samarbete med Blå stjärnan som har samhällets uppdrag att ta hand om djuren i händelse av kris, och hade i närtid en hönskurs därinom.
- Östersunds kommun har tillsammans med Hushållningssällskapet tagit fram en folder om odling och livsmedelsberedskap för medborgare.
- Torsta AB har tillsammans i föreningen Gröna kluster Sverige tagit fram en beredskapsutbildning för lantbrukare.
- Härjedalens kommun har fått ett projekt beviljat kopplat till cirkulär livsmedelskedja.

- Torsta AB är en av utförarna i RISE projekt om cirkulära symbioser mellan vatten- och jordbruk för fältförsök med fiskslam. Som därmed kan minska beroende av importerade insatsvaror.
- Torsta Offentlig gastronomi och beredskap har haft träffar om såväl det dynamiska inköpssystemet som om lokalt förädlad mjölk och studiebesök kring frystorkat. I projektet SYSTER samlas underlag om beredskap och utifrån de samiska årtiderna för de offentliga köken att ta del av.
- Det har under året varit remisser relevanta däribland (SOU 2025:68) om Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap.
- Biogasanläggningen är invigd och lantbrukare har börjat ta emot rötrest därifrån.
- Eldrimner är del i PLATE – ett svenskt forskningscentrum för hållbara måltider med fokus på ökad beredskap.
- Det har också introducerats beredskaps- och investeringsstöd, rådgivningsmoduler inom Greppa näringen för biogas och kommande kring vattenhushållning, samt påbörjats ett upphandlingsarbete för lager av spannmål (Jordbruksverket).

Målområde 1. Bärkraftigt företagande

Nedan följer aktiviteter i urval:

- En av de främsta önskade effekterna av en livsmedelsstrategi från företagarnas sida är ett upplevt **minskat regelkrångel**. Här har uppskattade dialogträffar genomförts under året och representanter från såväl Länsstyrelsen som Eldrimner, och även LRF, har varit delaktiga i projektet Helhetsenkelt som genom systemdesign ska minska lantbrukares regelbörda.
- Det har pågått och pågår statliga utredningar där representation finns med från näringen lokalt, som bland annat har föreslagit och som också har beslutat om förenklade förutsättningar att bedriva vattenbruk.
- Representant från bland annat Eldrimner har ingått i expertgrupp i utredning om ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan och som sedan föreslagit en bland annat mer centraliserad kontrollorganisation och med anpassningar för mindre företag.
- Inspel har lämnats på såväl Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling (SOU 2025:85) som på inom kort EU-kommissionens förslag på förordningar (LI2025/01620) med betoning på våra förutsättningar.
- Även skogen är en viktig komponent för livsmedelsförsörjningen i Jämtland Härjedalen, som källa till livsmedel och som garant för belåning. Här har skogsutredningen, och dess förväntade effekt på vårt län varit av relevans under året.
- En annan viktig del inom målområdet är och har varit att **öka kunskapen och föra dialog kring produktionsresursens värde**. Gruvbrytning i alunskiffer är en del som varit i tydligt fokus med bland annat ett välbesökt arrangemang anordnat av LRF. Så även bebyggelse på åkermark som varit aktuellt i bland annat Krokoms kommun. I Strömsunds kommun har lantbrukare mötts av besked om miljöfarlig verksamhet i samband med nyodling, något som såväl är på väg att omstöpas på regeringens initiativ som även en föraning om vad livsmedelsstrategin och naturrestaureringsplanen i förhållande till avskogningsförordningen kan komma att innebära.

Målområde 2. Kunskap och innovation

Nedan följer aktiviteter i urval:

- I fokus har varit att **stärka forskning och innovation i primärled** där bland annat Torsta AB varit drivande i utvecklingsarbete av AKIS – agricultural knowledge and innovationsystem.
- SLU driver ett projekt med Kampradmedel om Fiskodling i norr som syftar till att undersöka om och hur röding och regnbågslax kan odlas på ett uthålligt vis i befintliga kraftverksdammar i Norrlands inland.
- Torsta AB driver fältförsök på uppdrag av SLU och utsädesförädlare där det i år har firats 60-årsjubileum i ett långliggande försök där olika växtföljers påverkan på avkastning och jordhälsa jämförs. Nytt för i år har annars varit vårvete i de ekologiska sortförsöken och demoodlingar på majs, höst- och vårvete samt mer högavkastande vårkornsorter som inte är förädlade för norra Sverige. En aktivitet med SLU och Preem om fältkrassing till grönt flygbränsle har genomförts samt en välbesökt fältvandring anordnat i projekt nedan. Även annat har testats så som att odla svamp.
- Torsta AB driver projektet GREN – grönt regionalt ekosystem för stärkt näringsliv, som ska bidra till att öka regional samverkan och synliggöra rollen av företagens värdeskapande utifrån RUS och inom ramen för smart specialiseringsområdet jord, skog och vatten med bäring på jord och skog. Däri ligger att utveckla mötesplatser med fokus på innovation och där aktörer nu i länet, i samarbete med RISE, genomgår en innovationsutbildning med mission kring ökad hållbar livsmedelsproduktion och förädling att samlas kring. Projektet förmerade också Torsta ABs mötesplats ”Grönt är skönt” där temat var just innovation och bland annat Kunskapsnavet för jordbrukets digitalisering fanns på plats. Där förmedlades att länet har alla förutsättningar, att det är ”stövlar på” som gäller och att kroka arm i systemet för att växla upp uppfinningsrikedomen till att möta marknaden. Projektet GREN representerar också länet i olika sammanhang, härnäst på SAMLA forum – ett nationellt nätverk för livsmedelsinnovation.
- Mittuniversitetet arbetar kontinuerligt för utbildning och projekt inom temat mat/gastronomi, kultur och turism. Under året har bland annat projekt om främjande av entreprenörskap i rurala områden genom lokala matsystem, och med finansiering från Kampradstiftelsen, avslutats och sammanställs i detta nu. Det har också forskats om bland annat potatis och konsumenters benägenhet att välja en eller annan sort. I samband med detta har samarbetsaktiviteter anordnats med Torsta AB, under såväl landsbygdsveckan som i samband med Mittuniversitetets samverkansträff med andra lärosäten, där olika sorter av potatis både ekologiska och konventionella provats och med olika tillagning.
- Kompetensförsörjning är en viktig del i en konkurrensstark livsmedelskedja däribland att till exempel Torsta AB är del i ett nationellt kompetensråd och väntar besked kring en förstudie om kompetensförsörjning i en gles geografi. Kompetensförsörjning handlar inte bara om utbildning utan också i hög grad om samhällsservice, så som till exempel Matfiskodlarna lyft i olika sammanhang att även om det där nu finns en utbildning i länet så är ändå en flytt till jobben inte given.
- Hushållningssällskapet har startat upp och arbetat aktivt med Trädgård i zon norr med bland annat ett sortupprop för frukt och bär.
- Individuell rådgivning och utbildningsinsatser pågår kontinuerligt.

Målområde 3. Medveten konsumtion

Nedan följer aktiviteter i urval:

- Prioriterat har varit att **öka konsumentens kunskap om den lokala matens betydelse** genom välbesökta aktiviteter så som Jamtli vårmarknad, betessläpp, Fäbodvecka, Husdjursdag i Alsen, Skördefest Jämtland Härjedalen och flera lokala sådana, Torstamässan med flera.
- Samefolkets dag firades med samisk mat på många ställen, och medan det serverades importerat hjortkött i södra Sverige löd rubriken här att det faktiskt var "renodlat" renkött som serverades.
- Genom Interregprojektet SYSTER gastronomi och utvecklingen av den pedagogiska plattformen SMAK63 bidrar Torsta AB till ökad medveten konsumtion hos barn och unga. Plattformen ger skolor och hem- och konsumentkunskapslärare tillgång till material om lokal mat, samisk matkultur, hållbar konsumtion och måltidskunskap.
- Hushållningssällskapet har fortsatt erbjudit skolor möjligheten att följa livet på gård genom det digitala konceptet Farmertime, nu även med fokus på rennäring och de samiska årstiderna.
- Aktiva Rekoringar finns i majoriteten av kommunerna och utlämningar har fortgått under året.
- I fokus har även att **öka kännedomen om Jämtland som matlän** varit. Ett evenemang var till exempel när det i samband med Scenkonstbiennalen som samlade över 1000 personer anordnades en lokal food court på Stortorget i Östersund under Creative Cities-flagg.
- Ett samverkansavtal för Unesco Creative Cities Network mellan Östersunds kommun, Region Jämtland Härjedalen och Mittuniversitetet är beslutat och gäller mellan åren 2025 – 2028. Däri ligger bland annat att ansöka om att få anordna årsmöte 2027.
- Under året har arbete pågått med dialoger och projektansökningar inför just det "stora matåret 2027" då flera aktörer ser möjligheter att arrangera och samarrangera aktiviteter.

Bilaga: Uppföljning indikatorer 2025, i urval

Indikatorer Regional mat- och livsmedelsstrategi Jämtland Härjedalen
1,2,3 inom parentes avser målområde

Försörjningsbalans (Hushållningssällskapet 2025)

Maten räcker i 2 månader och 16 dagar, eller till den 16 mars på ett kalenderår.

Självförsörjningsgrad¹ (Jenny Asplund, 2024)

Renkött 5238 %

Fisk 131 % (104 %, Macklean 2019)

Mjölk 115 % (118 %)

Nötkött 65 % (79 %)

Potatis 29 % (30 %)

Lamm 14 % (25 %)

Ägg 12 % (18 %)

Gris 1 % (8 %)

Frukt och bär 1 % (2 %)

Köksväxter 0 % (0,7 %)

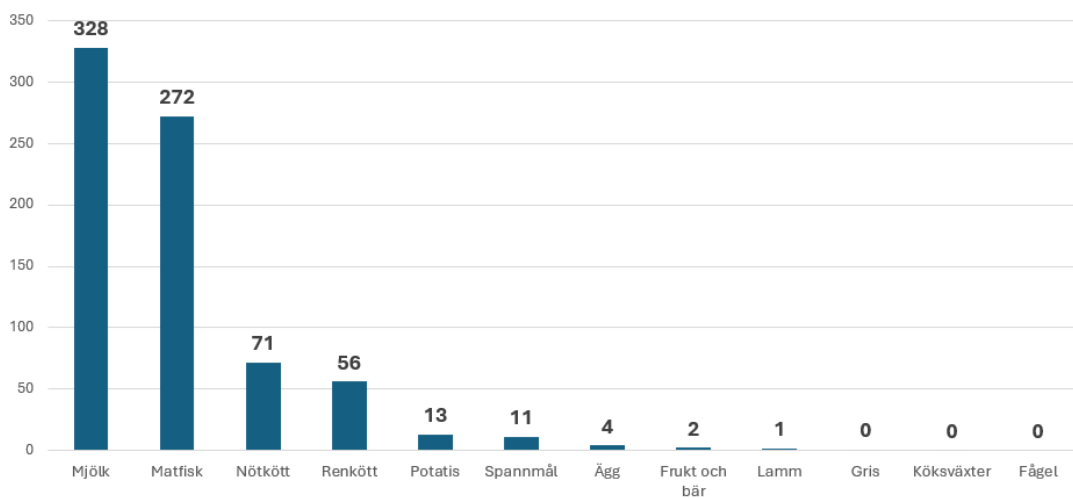
Fågel 0 % (0 %)

Spannmål (för humankonsumtion) 0 % (0 %)

Produktionsvärde (1)

905 mkr primärproduktion (Livsmedelskedjan i Jämtlands län SJV, 2020 med siffror från 2018)

758 mkr primärproduktion (beräkning Jenny Asplund, 2024), där **mjölk** omfattar nationellt stöd, i övrigt är inte ersättningar medräknade.

¹ Ett mått som baseras på produktion i förhållande till konsumtion vilket inte beskriver försörjningsförmågan men ger en indikation på vad vi har särskilt goda förutsättningar för.

Förädlingsvärde (produktionens bidrag till BNP, produktionsvärdet minus förbrukningsvärdet) (1)

Primärproduktion 400 mkr (WSP 2025 med siffror från 2022)

Förädling 300 mkr

Handel 900 mkr

Restaurang 800 mkr

Primärproduktion 508 mkr (Livsmedelskedjan i Jämtlands län SJV 2020 med siffror från 2017)

Förädling 256 mkr

Handel 848 mkr

Restaurang 607 mkr

Antal sysselsatta i värdekedjan (1)

Primärproduktion 900 (WSP, 2025)

Förädling 500

Handel 1700

Restaurang 1700

I jordbruket 3197 sysselsatta (Jordbruksstatistisk årsbok 2024 med siffror från 2023), 973 årsverken

Förädling 401 årsarbetare (SJV 2020 med siffror från 2017)

Handeln 1478 årsarbetare (SJV 2020 med siffror från 2017)

Restaurang 1238 årsarbetare (SJV 2020 med siffror från 2017)

Medelålder (1)

Bland jordbruksföretag 60 år 2024, att jämföra med 56 år 2010. (LRF:s kommunrapport 2025 baserad på siffror från SCB)

Antal kvinnor respektive män i livsmedelskedjan (1)

I primärproduktionen 25 % (WSP, 2025)

Inom förädling 43 %

I handeln 57 %

I restaurang 49 %

Bland jordbruksföretag 40 % (Livsmedelskedjan i Jämtlands län SJV, 2020 med siffror från 2016) till skillnad från 37 % 2005.

4226 ha jordbruksmark ägs av kvinnor, 23 635 ha av män (SJV, 2020).

Areal jordbruksmark (1)

51 319 hektar (Jordbruksstatistisk årssammanställning 2025)

51 400 hektar (Jordbruksstatistisk årsbok 2024)

52 199 hektar (Jordbruksstatistisk årsbok 2020)

30 hektar exploaterade sedan 2016 (Exploatering av jordbruksmark 2016 – 2020 SJV, 2021).

Antal företag (1)

Primärproduktion 1906 (WSP, 2025)

Förädling 130

Restaurang 450

Handel 60

Jordbruksföretag 1239 (Jordbruksstatistisk årssammanställning 2025)

Jordbruksföretag 1241 (Jordbruksstatistisk årsbok 2024)

Jordbruksföretag 1438 (Jordbruksstatistisk årsbok 2020 med siffror från 2016)

Antal nötkreatur (1)

28 478 (Jordbruksstatistisk årssammanställning 2025)

6091 mjölkkor

30 102 (Jordbruksstatistisk årsbok 2024)

6220 mjölkkor

29 716 (Jordbruksstatistisk årsbok 2016)

7417 mjölkkor

Livsmedelskedjans lokaliseringkvot

1,03 (Jordbruksverkets uppföljning av livsmedelsstrategin 2025)

1,19 (Jordbruksverkets uppföljning av livsmedelsstrategin 2024)

1,14 (Jordbruksverkets uppföljning av livsmedelsstrategin 2022)

Antal internationella utbyten/aktiviteter i UCCN-nätverket (2)

Santa Maria de Feira, Portugal: MIUN och företagare från Åre

Årsmöte Portugal: Östersunds kommun

Macao Kina: kockar från Torsta samt MIUN

Denia Spanien: måltidsservice kock, Östersunds kommun

Antal utbildningsplatser och antal sökande på relevanta program (2)

Lantbruk, 16 platser varav 14 sökande och 15 fyllda. Att jämföra med 20 förstahandssökande 2024, 19 förstahandssökande 2023 och 24 förstahandssökande 2022, och därigenom samtliga 16 platser fyllda.

Hotell- och restaurang har 27 elever (2025).

Fiskodlarutbildning Östersund/Lycksele har 35 YH-studenter och 80 - 90 sökande (motsvarande ifjol när det kördes för första gången).

Eldrimner YH-utbildning har 19 antagna 2025 (så även 2024, då med 162 sökande, nationellt intag).

Antal matrelaterade forskningsprojekt med hemvist i länet (2)

Enhancing Entrepreneurship in Rural Areas through Local Food Systems (MIUN)

Att ställa om mindre och mellanstora städer till hållbara livsmedelssystem genom stadsodling (MIUN)

Antal etablerade företag som arbetar med lokal mat (3)

11 av Jämtland Härjedalens krogar och 6 caféer finns med i White Guide (2025).

14 av Jämtland Härjedalens krogar och 9 caféer finns med i White Guide (2023).

14 av Jämtland Härjedalens krogar, 1 bar och 14 caféer med i White Guide (2020).

27 matambassadörer inom Matakademin (2024).

26 matambassadör inom Matakademin (2023). (25 år 2022)

Antal utmärkelser på SM i mathantverk (3)

I Eldrimners SM i mathantverk 2025 fick länets producenter motta 21 utmärkelser, främst inom mejeri och fiskförädling, vilket är några fler än ifjol.

Andel svenska, lokala och ekologiska råvaror i offentliga kök (3)

Nationellt har ett systematiskt arbete pågått för att samla in, sammanställa och publicera statistik i databasen SILO men som nu är avslutat och oklart vad som händer med datan.

I en enkätundersökning som LRF gjorde 2023 om andel svensk råvara blev resultatet: Härjedalen (100 % animalier), Åre (100 % animalier) och Östersund (100 % animalier, 53 % totalt). Fler kommuner uppfyller den höga andelen svenska animalier enligt uppgifter från Torsta ABs Offentlig gastronomi. Processade produkter och ersättningsvaror uppfyller det i lägre utsträckning.

Ekomatcentrum (2023) har listat Jämtland Härjedalen på plats 13 med 34 % ekologisk mat i offentliga kök. (34 % även 2022)

Antal besökare i länet som ger uttryck för att de beger sig hit av gastronomiska skäl (3)

"I Jämtland Härjedalen finns en spännande/attraktiv matproduktion och restauranger" bedömning 3,9/6 (Turistfakta, 2023). Upplevelsen är att andelen sjunker vilket kan bero på att det förutsetts vara god mat vid besök i länet på ett annat sätt en tidigare, samt att andra regioner blir mer intressanta av gastronomiska skäl.

Jämtländsk/härjedalsk mat hos grossist (3)

15 artiklar hos M&S från norr om Uppsala, 2022

Folkhälsa

15 % av 4-åringarna i Jämtland Härjedalen har övervikt eller fetma (jämför 11 % för riket och 13 % i föregående mätning för länet 2018 - 2019) varav 3 % har fetma (jämför 2 % för riket). 53 % av befolkningen mellan 16 – 84 år har övervikt eller fetma (51 % i riket) varav 19 % har fetma (16 % i riket). (Hälsa på lika villkor RJH, 2022)

Jordbruksverket följde även i Utvärdering och uppföljning av livsmedelsstrategin 2021 upp:

Anser du att X utgör ett stort hinder för företagets utveckling och tillväxt? (Jämtlands län)

- Brist på lämplig arbetskraft (primär) 14 % (2020), att jämföra med 11 % (2018)
- Tillgång till transportsystem (primär) 9 % (2018) (ingen uppgift 2020)
- Tillgång till bredband (primär) 9 % (2020), att jämföra med 31 % (2018)
- Brist på lämplig arbetskraft (exkl primär) 48 % (2020), att jämföra med 28 % (2017)
- Tillgång till transportsystem (exkl primär) 44 % (2020), att jämföra med 36 % (2017)
- Tillgång till bredband (exkl primär) 22 % (2020), att jämföra med 23 % (2017)

I samma rapport lyfts att det nationellt sett är finansiering, myndighetsregler och arbetsförsörjning som är fortsatta hinder för utveckling.

Tillväxtverkets nationella sammanställning Företagens villkor och verklighet, 2023 visar på:

70 % av företagen i livsmedelskedjan vill växa genom ökad omsättning och anställning, 21 % inom primärproduktion avseende anställningar.

41 % av företagen i livsmedelskedjan ser lagar och myndighetsregler som det största tillväxthindret, 49 % inom primärproduktion.
31 % ser tillgång till arbetskraft som det största hindret.
23 % begränsas av lokaler, utrustning och mark.

Landshypotekets nyligen redovisade rapport Kan och vill lantbrukarna öka produktionen? (2025) lyfter lönsamhet, tillgång till mark och minskat regelkrångel som avgörande för en utveckling i lantbruket.